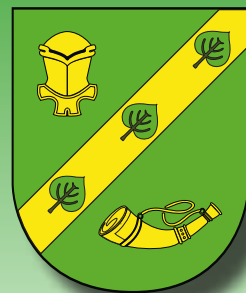

✓ OBECNÍ ČTVRTLETNÍK ŘITKA

JARO 2022
Ročník VI.

*V parcích i na zahrádkách
už to všechno kvete ...*

Teplé dny vylákaly k vodě i rybáře, kteří sem přišli nejen kvůli úlovkům, ale hlavně za chvilkou klidu. Zase budou muset odpovídat na otázku, kterou většina z nich nesnáší: „Tak co, berou?“

Foto: PAPAVER

RE/MAX prodává nejvíce realit na světě.

RE/MAX
Horizont

**Realitní služby,
jaké si přejete.**

Jaroslav Pýcha
Váš certifikovaný realitní makléř
jaroslav.pycha@re-max.cz
☎ 722 490 490

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz

TĚŠÍM SE NA SPOLUPRÁCI

**PROVEDU ODBORNĚ
ŘEZ OVOCNÝCH
A OKRASNÝCH STROMŮ,
KEŘŮ A ŽIVÝCH PLOTŮ
apod.**

JINDŘICH PLOYER
TELEFON: 603 924 921

MILÍ ČTENÁŘI

Po suché zimě a neméně úzkostlivém nástupu jara, které se dramaticky rozpustilo v šedých až černých mracích, jež zahalily náš evropský světadíl – ať už patříme ke generaci dědů či pradědů, nebo se teprve rozhlížíme, kde se v tom širém světě „uplacírujeme“, abychom stavěli svou vysněnou kariéru na pevných základech – rozhodně máme o čem přemýšlet...

VAŠE REDAKCE

VE JMÉNU GENERACÍ

Já fakt nevím, kam někteří lidé na ty nápady chodí...

Má milovaná profese novináře, publicisty, redaktora, chcete-li – pro kterou jsem se radoval nad každým novým číslem deníku, týdeníku či měsíčníku, nebo kde všude jsem se to u psacího stroje, až pak u počítače mučil po nocích, protože už ráno na desátou bývala nekompromisní redakční uzávěrka – mě přivedla do rozličných koutů naší vlasti, rozličných situací.

Bůhsud, že všude se našel nějaký mladý mamlas (a to nejsem proti nim ani zbla zaujatý, nesnášel jsem taková „moudra“ už jako pětadvacetiletý redakční elév), který tvrdil, že staří lidé naší zemi škodí. Dokonce se taková skálopevná konina objevila v jakémsi průzkumu. A ne jednou... Oni ti dožívší prý naši republiku ekonomicky vysávají. Nejstarší generace si z jejich pohledu „furt“ na něco stěžuje, je finanční přítěž na úkor svých potomků atakdále, atakdále... Jo a taky že by ti páprdivé i páprdyně (aby to bylo genderově vyvážené) měli pěkně uvolnit lukrativní fleky, čapnout ty své zkušenosti, důchod – nemají-li ho už – odbelhat se se svými pošramocenými kolenama a kyčlema za vnoučaty a předat svou práci výkonnějším a krásnějším. A že prý je takových chytrolínů na patnáct procent. Tak to je hezký!

No ono taky pravdou je, že řady těch, kteří si nic takového nemyslí, se do průzkumů nevejdou, poněvadž se je nikdo na nic takového neptal či jsme je zkrátka nepotkali. Třebas dráp znevažování, jenž nad seniory visí, není zase tak nepřehlédnutelný.

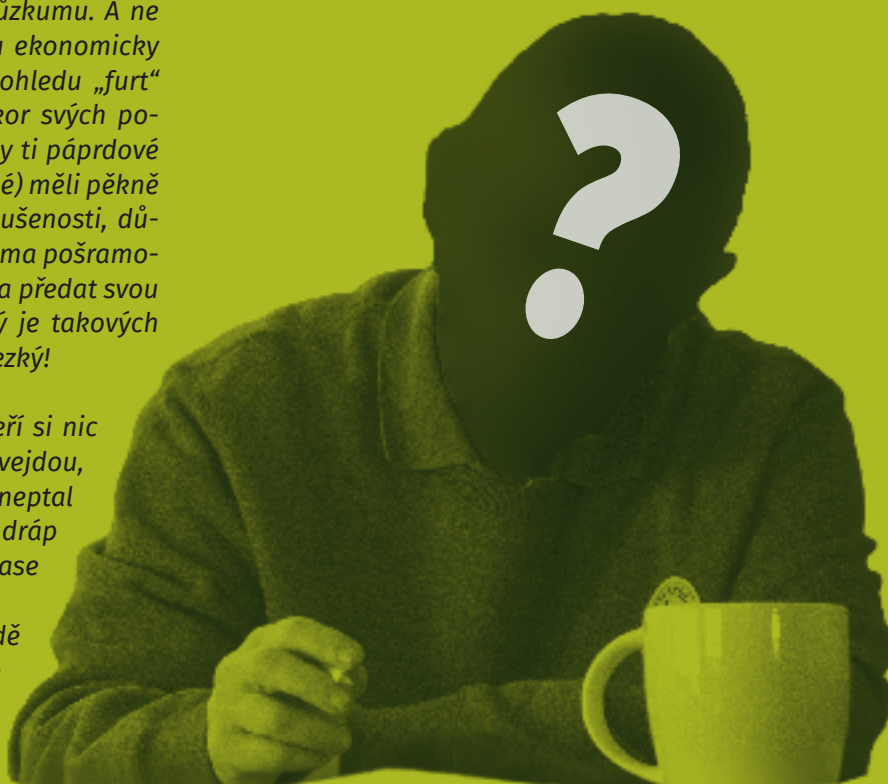
Za uváženou stojí, že senioři takhle škaredě a tvrdě mladou generaci nekritizují, nehledají na ní vši často pramalé pozornosti a trochu toho času pro stáří, které tuhle zemi spravovalo režim nerezim... Mnozí

z nich, kteří díky svému vzdělání a dovednostem připravili půdu pro technologickou, digitální revoluci svých dětí a jejich dětí, nakonec ustoupili dravému a kompetentnímu mládí, aby pokrok krácel kontinuálně dál. Ano – určitě někteří starší lidé dokážou být nesnášenliví, mrzutí, nesmyslně trvají na zaježděných kolejích, nezřídka popraskaných, nesvařitelných, ale to bývají nepolepšitelně „kusy“ – ostatně takovými exoty zpravidla byli celý život.

Pak už jde o charakterové vlastnosti – ne o problém generací!

Obecně náš vztah ke slabším – a senioři jimi ze samotné podstaty stáří často jsou – je opravdu jedním ze základních ukazatelů kulturní úrovně českého národa.

ZDENĚK LEBL

Meze se nám ohřály, všichni se radujeme ze slunečných dní, a tak se v tomto čísle budeme držet pozitivních zpráv.

Tou první je, že se připravuje projekt chodníku mezi rybníkem a obcí.

1 Co se týče propojení Štěpnice se středem obce, umožní jej chodník. I když kratší cesta přes hráz bude po dohodě s vlastníky rovněž po provedení stavebních úprav možná. Nicméně bude se jednat jen o pomocnou komunikaci, neboť například sklon svahu do ulice Nad Rybníkem nesplňuje současné technické a stavební požadavky na chodník pro pěší. Navíc souhlas vlastníků je podmíněn řadou přísných kritérií, kdy k celkovému konsensu došlo až na základě dlouhodobých a složitých jednání a pan Jan Pospíšil ze zámku se s nikým jiným než se současným vedením obce bavit nehodlá...

Podařilo se také zajistit zdarma svoz bioodpadu pro období jaro – podzim

2 O ten již projevilo zájem mnoho obyvatel Řitky a další se stále hlásí. Na svoz zdarma mají nárok ti, kteří si pořídí od obce popelnici. Ta jim bude vyvážena jednou týdně.

18. 6. bude na tradičním místě v ulici Pražská poblíž samoobsluhy **přistaven velkoobjemový kontejner**. O možnosti odnášet nebezpečný a velkoobjemový odpad vás budeme informovat na webu obce, facebooku a prostřednictvím SMS.

Téma protihlukové stěny není věčné, i když by se to mohlo zdát

3 Aktuálně probíhá příprava pro výstavbu její první části. Pro tu již existovalo dříve platné územní rozhodnutí a jedná se přibližně o úsek mezi autobusovou zastávkou a mostem. Navázání dalšími fázemi nebude jednoduché. Problémy, které stály v cestě, se již po letitých jednáních s ŘSD a ministerstvem dopravy podařilo vyřešit a zbývá poslední. Tím je zařazení původní R4 mezi dálnice (D4). To znamená, že budou muset být přebudovány sjezdy a nájezdy, aby splňovaly parametry pro ty dálniční. Změnil se také potřebný odstup dalších částí protihlukové stěny od vozovky. Je tedy třeba pracovat na úpravě vztahů s vlastníky sousedních pozemků tak, aby bylo možné po přebudování sjezdů a nájezdů vystavět protihlukovou stěnu v celé potřebné délce.

PIČÍN – ŘITKA: magnet pro pěšáky všech věkových kategorií

4 Však se taky v sobotu 11. června dočkají už 4. ročníku, dnes už tradičního pochodu brdskými hvozdy. Více informací naleznete na

www.picin-ritka.cz

nebo na **facebookové stránce pochodu**.

To podstatné je ale to, že startovní místa najdete v Pičíně, Dobříši a Kytíně a pro pochodníky bude zajištěna – tak jako pokaždé – kyvadlová doprava. V cíli je – opět jako vždycky – pro všechny zúčastněné i nezúčastněné k dispozici pestré občerstvení. Děti si užijí v cíli například skákací hrad.

Kaplička „frčí“ na plné duchovní obrátky

5 Patnáctého května jsme se u zrekonstruované církevní stavby, která je ve vlastnictví obce potkali při příležitosti svátku sv. Jana Nepomuckého – patrona země České. Tradiční mši svatou sloužil P. Jan Dlouhý z Říkokatolické farnosti Mníšek pod Brdy. O překvapivém zákulisí opravy kapličky se dočtete uvnitř.

... a zakončíme dětmi

6 Nazákladě jednání vedení obce se naskytla možnost navýšit o 6 až 8 dětí kapacitu naší mateřské školy. Po projednání s příslušným odborem Krajské hygienické stanice a po dohodě s paní ředitelkou MŠ začaly nezbytné práce, aby tato místa byla od září k dispozici pro naše nejmenší. Současně pracujeme na přípravě zadání projektu nové školky tak, aby její následné vybudování bylo co nejrychlejší. O vývoji vás budeme informovat.

MARTIN HAUSHALTER

V prostorách restaurace Panský dvůr se 21. dubna uskutečnilo veřejné projednávání územního plánu obce. Podrobně se k němu vrátíme v příštím vydání obecního čtvrtletníku. Pro ilustraci přikládáme pár fotografií.

CO JE TO ÚZEMNÍ PLÁN?

Územní plán je označení pro druh dokumentu, týkající se uspořádání a využití určitého území. Jedná se o plán, jehož cílem je účelně a funkčně umožnit výstavbu a rozvoj současně s požadavky na udržení stavu krajiny a přírody. Územní plán zohledňuje jak životní prostředí, tak ekonomiku a potřeby lidí, kteří v dané oblasti žijí. Díky územnímu plánu je možno vyhovět potřebám jedinců i společnosti a současně zachovat dědictví a stav krajiny pro příští generace.

VESELKU OVLÁDLY MASKY

Únorové období
v našich končinách
běžně patří masopustním
rejům a maškarním bálům.
Díky skvělé práci našich
učitelek z MŠ Řitka
v čele s paní ředitelkou
si jeden takový užily
v Usedlosti Veselka i naše
děti a s nimi i my dospělí.

O zábavu
se postaral
**spolek pana Bílka
s názvem Fištrón.**
Nechyběly balónky,
malování na obličej,
kouzelník
a ani tombola.
Nikdo z návštěvníků,
kterých se sešlo na 220,
se ani na minutu nenudil.

Dětem i dospělým se sbíhaly sliny při pohledu na **pohoštění**, které pro nás **připravil Martin Urbánek** a nutno říct, že chutnalo stejně skvěle, jako vypadalo.

Bylo to krásně strávené odpoledne v jinak nevlídné roční době a doufáme, že se takto zvesela budeme scházet častěji. (mha)

APRÍL JSME V ŘITCE PROTANČILI

Jediný den v roce, který je věnován žertům a nachytávkám všeho druhu, jsme tentokrát v Řitce věnovali tanci a společnému veselí. Uspořádali jsme totiž

1. OBECNÍ APRÍLOVÝ PLES

A jsme moc rádi, že se nás v Usedlosti Veselka sešlo tolik.

Večerem nás provedl známý herec a moderátor **Roman Vojtek**, který s sebou přivedl i svou manželku herečku **Petru Vojtkovou**. Taneční rytmy udávala po celý večer skupina **Tímbre music**, která na taneční parket vytáhla snad všechny přítomné.

Ples si nenechalo ujít na 150 našich místních či lidiček z okolí. Tak jsme si dovolili i menší statistický průzkum. Díky tomu vám můžeme říct, že nejstarším párem v sále byli manželé **Alena a Václav Brabencovi**, kterým je oběma 79 let. Jsme moc rádi, že svou vitalitou dokázali všem, že člověk je tak mladý, jak se cítí. Nejmladším tanečníkem pak byl jedenapůlletý **Nathaniel**, syn manželů Vojtkových.

Společně jsme si užili barmanskou show, lahůdky z gourmet cateringu **Martína Urbánka** i bohatou tombolu.

Snad jsme tak společně založili i novou tradici a budeme se těšit na příští rok.

(mha)

PODNIKÁNÍ JSOU STAROSTI I RADOSTI

„Já na pražských komínech dělám už pětadvacet let,“ vzpomíná kovaný Řítecák
František Poláček

Šedesátiletý František Poláček neodmyslitelně patří k Řitce, kde také odjakživa žije. Hned po sametové revoluci – v roce 1990 – když se rozpadl stávající podnik Pražská stavební obnova – založil rodinnou kominickou firmu, kde pracuje i Františkov syn, bratr, nastávající „zeťák“ i švagr.

Zdeněk Lebl

a Miloslav Humhal

Foto: Z. L. + archiv F. P.

„Další firmu, tentokrát stavební (s kominickým servisem) jsem založil v roce 2005 a soustřeďujeme se na výměnu střeš, kotlů..., většinou na Praze 1. Co se týče kominičiny, provádíme vložkování komínů, frézování, ale rovněž i revize.

Dařilo se ti už od začátku?

Ale to víš, že ne. Nějakou dobu trvalo, než jsme získali potřebné kontakty, než jsme přesvědčili zákazníky, že tu práci opravdu zvládneme a děláme kvalitně, aby nám mohli důvěřovat. Důležité bylo dát najevo, že se „v tom“ umíme pohybovat, že nejsme drazí, ale stojíme si za tím, co za námi zůstane. Po pár letech se naše klientela rozrostla natolik, že obrazně řečeno občas nevíme, kam dřív skočit...

Jenom revize komínů provádíme pro dva a půl tisíce domů na obvodech Prahy 1 a Prahy 2. Nicméně nezřídka se něco najde i na Praze 3 a 4.

Co to pro vaši „partu“ obnáší při zajišťování zakázek?

Brácha všechny ty lokality jezdí zaměřovat a plánuje co se kde bude dělat. Potom dáš nabídku s finanční kalkulací a buď ji zákazník schválí, nebo ne. Někdy roze-

šleš iks nabídek a realizuje se málokterá – a tak to jde v podnikání pořád dokola. Ale vesměs je pořád co dělat. I proto, že my děláme i pro topenáře, které známe řadu let. Často zvoní telefon, že na nás dotyční dostali kontakt od někoho, kdo byl s námi spokojený.

Jenže to všechno obnáší spoustu času a já kolikrát – a to dost často – končím o půl dvanácté v noci... Jednu firmu už pomalu předávám synovi, ale ten kominický servis si zatím ponechávám, protože v jednáních na úřadech mám přece jenom letitou praxi – a pořád platí, že není nad skutečnost, že se s těmi příslušnými lidmi znáš.

Cítíš se ve své profesi ohrožený konkurencí?

Něco takového pociťuje snad každý podnikatel – vždyť konkurence je v každém oboru velká. Každý si chce vydělat peníze...

„Na tenhle den jsem se těšil nejvíc – až klempíř usadí na kapličku měděnou stříšku s kupolí,“ upřímně přiznává podnikatel

Když jsem v 90. letech začínal na pražské jedničce i dvojce, všichni kominíci se znali, dokonce i ti z jiných pražských čtvrtí. Dneska? Kolik jen potkáš kominických aut, to jsou kvanta. Dokonce se pro úplné amatéry pořádá jakýsi doučovací rok, kde vyrobí řadu kominických „rychloukvašek“, kteří sice nemají profesní „kulaté razítko“, ale klidně provádějí i revize komínů...

Krátce řečeno: kominíci to nejsou, ale živí se tím.

Tvoji firmu už ale „kunčofti“ znají ne, tak proč se obávat „o chleba“?

Já na těch mých dvou Prahách dělám už pětadvacet let, od doby, co jsem tam přišel do učení a šel rovnou do plného provozu. No a makám tam dodneška. Bodejť bych neznal ty, pro něž dělám, třebaš lidi z realitek, ale hlavně oni znají mě! To je základ všeho. Jenže pořád musím ukazovat, že tu práci dělám pořádně a poctivě, že je nenatahuju po finanční stránce. Víš – například starým lidem ty revize komína dělám zadarmo.

To je lidsky chválný...

Jak od babičky, která sedí na židli a místo oběda si krájí jablko, můžu chtít nějaký peníze, když vím, že je prostě nemá? Ty čtyři stovky mě nezabijou a já jsem bohatší o dobrou pocit, kterej mně nikdo nevezme...

Člověk ty peníze tak úplně nemůže „žrát“. Přece se říká: Přej a bude ti přáno – dej a bude ti dáno. Ne?

I proto do jednoho hospicu měsíčně posílám nějaké peníze a oni ti odpoví takhle dlouhým děkovným dopisem... Opravdu mě to hřeje u srdce.

Ale pokud víme, ty ses teď nadmíru proslavil doma na Řitce, a to prostřednictvím místní kapličky, která je sice v majetku obce, ale konají se tu drobné náboženské úkony. Jak jsi se dostal k téhle zakázce?

Prostě jsem si v říteckém čtvrtletníku přečetl, že je problém zadat její opravu, protože to zkrátka nikdo nechce dělat.

Ještě ten stejný den jsem se rozjel za místostarostkou Maruškou Lébovou a slíbil jí, že kapličku opravím.

Fakt? Takhle pohotově?

No jasně. Bylo to v sobotu dopoledne a já nechtěl váhat, aby mi to někdo jinej nevyfouknul. Takhle jsem to coby kovaný Řitečák bral vážně! A hned jsem věděl, že na tuhle práci si vezmu věřící Ukrajince Vasila a jeho syna Juru Farkovitsovi, kteří jsou pověstní poctivým přístupem zejména k sakrálním stavbám.

V této souvislosti bych se rád zmínil o tom, že i do tohoto příběhu se vloudila válka: otec Farkovits se dosud nemůže vrátit z Ukrajiny, kde byl na pohřbu, protože podléhá branné povinnosti. Naštěstí se mu už za pár týdnů blíží šedesátka a bude se moci vrátit do Česka, kde žije už pětadvacet let.

Kaplička je jak z alabastru a to tě určitě taky hřeje u srdce.

A nejvíc to, že jsem už na začátku prohlásil, že za to nechci ani korunu. Samozřejmě, že obec zaplatila za ma-

P. Jan Dlouhý u renovované kapličky sloužil mši svatou.

teriál, kříž, střechu s kupolí. A taky jsem řekl, aby obecní úřad můj honorář jmenovitě za Řitku poslal tomu hospicu, kam posílám peníze i já. Těší mě, že pomůžu dobré věci.

Ty jsi, Franto, skutečně lokální patriot, vid'?

Vždyť jsem se tu narodil – koneckonců mám vztah i k té kapličce. Jako děti jsme o Velikonocích chodily po vsi řehtat a u té kapličky jsme se modlily. Celé dětství jsme se potulovaly po té návsi a kaplička byla nezaměnitelnou kulisou pro naše hry. Navíc je to jediné místo ve vsi, kde se odnepaměti konaly pobožnosti a ať chceme nebo nechceme – pořád nějaké to duchovno v nás přetrvalo.

Vždyť nebylo jednoduché sehnat kováře, který vyrobí ten kříž, kdo kupoli – ten člověk si s tím hrál dva měsíce. Truhlář nejdřív udělal skelet, klempíř pak vlastní měděnou kupoli. Bylo hezký pozorovat, jak to všechno dostává tvar a já mám velikou radost, že se oprava povedla a kaplička pozvedla říteckou náves

Když už tě tu máme – ty celý život koketuješ s fotbalem. Jak to vidíš teď?

Fotbal je moje láska, hrál jsem ho do pětadvaceti let na Dobříši, na Zbraslavi, byl jsem v pražské Dukle a posledních dvanáct let působím na Černolicích, ale už nehraju. Je tam pěkné hřiště včetně kompletního zázemí a snažíme se udržet tenhle populární sport tím, že se o všechno staráme, takže tam jezdím třikrát týdně a jsem tam spokojený.

Protože kvůli vlastní práci nemám čas trénovat, přijal jsem „aspoň“ funkci vedoucího mužstva.

ROZVOJ TĚLA...

... I MYSLI

Vážení čtenáři,

rádi bychom Vás seznámili s činností Tělocvičné jednoty Sokol Řitka, která byla založena před více než 100 lety a po celou dobu své existence zpřístupňuje sportovní aktivity širokému okolí a zajišťuje tak rozvoj těla i mysli sportovců ve všech věkových kategoriích.

Hanka Mašková

starostka TJ Sokol Řitka

Naši činnost v roce 2020 bohužel přerušila pandemie koronaviru – nebylo možné cvičit či organizovat programy pro děti, které již tradičně pořádáme: „Mikulášskou besídku“, „Maškarní karneval“ ani oslavu Mezinárodního dne dětí. Jediné akce, které loňského roku po dlouhé době proběhly, byl Lampiónový průvod a Zdobení vánočního stroměčku, které se konaly venku, a proto s jejich pořádáním nebyl problém.

Cvičení znovu naplno

Od loňského září jsme ale navázali na všechny přerušené hodiny a v sokolovně opět probíhá cvičení rodičů s dětmi, cvičení předškolních a mladších školních dětí,

stolní tenis a florbal pro děti. Muži hrají florbal a stolní tenis, ženy badminton. Od září 2022 budeme otevírat přípravku florbalu pro děti od 5 let a také přijímat nové cvičence. Rozpis hodin a další informace jsou k dispozici na webových stránkách **sokolritka.cz**.

Prostor sálu je vytápěný, a proto může kromě cvičení sloužit po celý rok i k pořádání různých rodinných oslav.

Plánujeme ustavení turistického oddílu

Rádi bychom do budoucna ještě rozšířili naši sportovní činnost, ale potýkáme se s nedostatkem cvičitelů. V současnosti uvažujeme o vytvoření nového turistického oddílu, protože okolí naší obce je opravdu krásné a bohaté na pořádání výletů. Pokud by měl někdo zájem rozšířit naše cvičitelské řady, rádi ho mezi sebou přivítáme, popřípadě mu poskytneme možnost absolvování školení a pořízení cvičitelského průkazu. Jakékoliv vaše nápady na rozšíření činnosti naší jednoty jsou vítány.

Setkání hasičských historiků a kronikářů se uskutečnilo 16. ledna 2022 na okrese Praha-západ

Bylo plánováno jako akce, na které se sejdou zájemci o práci hasičského historika či kronikáře a budou mít možnost získat nové poznatky, které jim usnadní jejich práci, ale také se vzájemně poznat, diskutovat a tím utužovat komunitu zájemců o hasičskou historii.

Přiznejme si upřímně, že tato oblast je v rámci sdružení poněkud na okraji zájmu, jakkoliv je pro hasičské hnutí důležitá. A tak došlo k rozhodnutí uspořádat tuto akci v rámci Okresního sdružení hasičů Praha – západ, a to ve spolupráci s dalšími partnery – z těch nejdůležitějších zmíním **Ústřední odbornou radu historie a muzejnictví SH ČMS** či **Státní okresní archiv v Dobřichovicích**. A určitě musíme zmínit i **Zámek Řitka**, neboť právě zde našlo naše setkání azyl.

Jezdecký klub Norma nám zde vytvořil podmínky doslova rodinné – a to za ceny velmi příznivé, za což všem náleží naše obrovské poděkování a rovněž tak panu

Janu Pospíšilovi, paní **Gabriele Křístkové** a jejím přátelům, kteří se zajištěním akce obětavě pomáhali.

Obrovským – a v každém případě příjemným překvapením pro nás bylo, že o tuto akci projeví zájem hasiči (a také hasičky) z různých koutů České republiky. A tak se na zámku v Řitce sešlo více než **třicet**

hasičských historiků a kronikářů, kromě toho pak také členové Ústřední odborné rady historie a muzejnictví, která si v rámci této akce naplánovala své zasedání, a kromě toho také několik členů štábu, který zajišťoval záležitosti administrativní a organizační.

Opravdu bohatý program

A program byl připraven bohatý – celkem sedm prezentací na různá témata pokrývající velkou část práce hasičského historika – činnost kronikáře, restaurování, uchovávání archivních materiálů, spolupráce s archívem či digitalizace dokumentů. K tomu pak doprovodný

program v podobě několika expozic, konkrétně se jednalo o expozici hasičských funkčních označení sběratele pana Jiřího Svobody, expozici různých hasičských předmětů sběratele pana Františka Poláka a expozici příběhů zapojení hasičů na Praze-západ do protinacistického odboje, kterou zpracovala Petra Myslíňová Cejpková. Vzácným hostem našeho setkání byl místopředseda Senátu ČR, p. Jiří Oberfalzer, velký podporovatel hasičského hnutí a hasičských myšlenek a tradic. Kromě oficiálního programu probíhala samozřejmě také jednání neoficiální, která byla neméně důležitá. Pro tyto účely byly rovněž připraveny prostory, kde mohli účastníci v klidu a pohodě diskutovat a k diskusi přikusovat něco dobrého na zub.

Věříme, že jsme na počátku tradice

Akci považujeme za zdařilou. Samozřejmě, že drobné mušky se vyskytly, ale na první ročník proběhla akce zdárně. Ostatně – první ročník? My doufáme, že jsme založili tradici. Byli bychom rádi, kdyby se podobná akce opravdu stala tradicí, ať už se další ročníky budou konat u nás či například v jiném okrese, abychom poznali zase jiný kout naší vlasti. Věříme, že by setkání kronikářů mohlo v dalších letech patřit mezi standardní. Stejně jako například republikové akce sportovní, byť je zřejmé, že tento typ bude vždy akcí menšího rozsahu. O rozsah však nejde, ale o možnost scházet se, vyměňovat si své zkušenosti v oblasti historie a kronikářství, rozvíjet přátelství, jež je skutečnou hodnotou v životě nejen hasičském...

Josef Myslín,
OSH Praha-západ

**VÍTE, CO NÁM VŠICHNI ZÁVIDÍ?
SVÁTEK VŠECH PĚŠÁKŮ,
BĚŽCŮ, LIDIČEK ZAPÁLENÝCH
DO POHYBU I POHODY:**

POCHOD PIČÍN - ŘITKA

Někdo si zkrátka chodí pro peníze, jiný za školu nebo na fotbal, ale je nás řůra, co chodíme jen tak – pro radost – protože máme rádi přírodu. Dá se v ní vidět ledasco: cesty vystlané bělostnými křemelkami, rozličné stromy a nesčetné druhy oblaků nad nimi, dokonce blesk – to jak se nabíjejí částečky ledu, které oblak tvoří, po dešti duhu, jistě i rybníky či jen potůčky jako dlaň, a lesy hluboké a dlouhé, předlouhé, tak jako Brdy se svými Hřebeny. A právě tenhle nejsouvislejší lesní pás v naší vlasti parta nadšenců ve funkci starostky a starostů pojala coby – nebojme se říci – okouzlující výšlap s rozpustilým názvem POCHOD PIČÍN – ŘITKA, neboť obě „příbrdské“ vsi byly a jsou na začátku i na konci neobyčejného putování.

Trocha teorie před startem

My, kteří si chůzi umíme vychutnat, víme, že takový mechanický pohyb využívající dolní končetiny je dán toliko dvounohým živočichům, a pomineme-li víceméně nejistou existenci Marťanů, jsme to ve vesmíru patrně jen my – lidé! Však je to nádherný pocit, přemístit se z jednoho místa na druhé, že? „Běhavci“ se smějí „pěška-

Takhle se ti „naši“ usmívají v cíli na řítecké návsi, stejně jako tyhle dvě sympatické dámy při loňském ročníku

řům“, že jsou pomalí, ale zatímco běh může netrénovaný člověk vykonávat jenom krátkodobě, chodit lze řadu hodin prakticky bez přestávky. Ostatně tak, jako na

4. ROČNÍKU POCHODU PIČÍN – ŘITKA

na který vás přátelsky zveme
V SOBOTU 11. ČERVNA!

ZDENĚK LEBL
Foto: autor

Pendlující autobus pokaždé přiveze desítky natěšených pochodníků ke startu na pičínské návsi

HLAVNĚ ABY BYL KŮŇ V POŘÁDKU

V některých disciplínách věk není o moc víc než číslo a jezdeckví je toho častým příkladem. Ludvík Filípek se v 79 letech účastní oficiálních závodů. A jeho Falco je vlastně podle koňského věku ještě starší. Na světě je už čtvrt století.

Bude mu osmdesát,
ale v sedle sedí Filípek
**POŘÁD PEVNĚ
A KONČIT
NEHODLÁ**

Filípek závodí dál a na roky nehledí

Filípek se letos zúčastnil i parkurové Jarní ceny na pražské Gabrielce, přestože se teprve před pár týdny zotavil z těžkého úrazu. Na ukončení sportovní kariéry nemá pomyšlení a vysoký věk si spíš připouští u pětadvacetiletého valacha Falca. „Je už pomalejší. Jindy byl tady nechyatelný, ale už na něm je ten věk znát, je pomalejší,“ konstatuje Filípek.

Dohromady je jim neuvěřitelných 104 let, přesto spolu závodí jak ve skokových závodech, tak v náročné všestrannosti a na rozdíl od výrazně mladších soupeřů s sebou Filípek nevozí žádné pomocníky, a dokonce i sám řídí koňský přepravník.

Jeho vrstevníci na to mají jasný názor. „Že jsem blázen, že toho nenechám,“ komentuje, co slyší kolem sebe. Ale k ničemu takovému se rozhodně nechystá a už plánuje další akce, kterých by se rád zúčastnil. O umístění mu už ale moc nejde. „Když vyhraju, tak mám radost, když prohraju, tak se zase nic nestane. Hlavní je, aby kůň byl v pořádku,“ říká s nadhledem.

(Převzato z ČT sport, 18. května)

*Tklivé vodní místo pár minut
za záměčkem, kterým se
naš slavný komponista
snad ani nemohl neinspirovat*

ZA RUSALKOU

ČERNÝM LESEM

Protože bujaré jaro doširoka rozevřelo svou náruč, rádi se odpoutáme od nepěkných skutečností, které více či méně poznamenaly naše dny. Plíce, průdušky a vlastně celého člověka nejlépe provětráme, když zvolíme variantu pěšího výletu a vydáme se po stopách věhlasného hudebního skladatele Nového světa..., ne, do Ameriky ne – „pouze“ do Vysoké u Příbrami, kde se v tichu mazlil s notami...

Zdeněk Lebl

Foto autor

Dostat se do historického hornického města zase není takový kumšt – přivezou nás sem autobusy ze všech možných stran, a ani o vlaky tu není nouze. Však on už nám vševěd internet poradí. Já zvolil stanici Příbram-Zdaboř, je nejbližší místu, odkud budu vycházet z téhle hornické aglomerace. Když už po ránu, notabene v polovině dubna na vás z nebe zaútočí osmnáct plusových stupňů, vypadá to, že se pěšák dnes řádně zahřeje, a nejen u srdce.

Mám dvě možnosti: buď z města popojet busem 6A (6B) na konečnou, která se jmenuje Červená, nebo si to po upraveném chodníku stříhnout stejným směrem a nahlížet do zahrádek na roz dováděné narcisy či žluté, bílé i fialové krokusy. Já mívám jednoduché řešení: „bé“ je správně!

Zvěře povážlivě ubylo!

Už jsem tudy šel víckrát, takže i dnes mívám zelenkavou kapličku i křížek – místo prvního výhledu na příbramskou Svatou Horu při procesích z jižních Čech a Bavska-

Kbohutínskému farnímu kostelu svatě Maří Magdalény „seběhneme“ na kraj obce. Do původní pseudogotické podoby byl znovu vystavěn po požáru. I letos 22. července tu můžeme zažít v širokém okolí proslavenou a známou pouť na počest patronky, která církevní stavbě dala jméno.

„Už sama cesta je cíl“ – to беру!

Na konci lesíku je ukazatel cest a ten mi říká, že odtud půl kilometru je Vysoká Pec. Ke všemu se tady dostávám na evropskou poutní cestu Via nova, která až do Rožmitálu pod Třemšínem kopíruje modrou značku, po níž půjdu už bez uhýbání.

Ani „páňejt“ ani škarpa – stoka, jež přiváděla vodu do příbramských dolů

Jenže zatímco minule na mne zhusta dopadalo mrazivé peří ze zimní peřiny – která se nade mnou kdesi v nebi roztrhla – takže barokní areál poutního místa docela překrylo, současně počasíčko je fajnové!

Asi po stu metrech mně žlutá značka velí zahnout doprava k blízkému lesu. Říká se, že pátek je malá sobota, tento dubnový je výjimečný už tím, že slibuje celodenní azurovou oblohu. Odpočinek, nebo taky relax, jak mu nyní říkáme, abychom byli „světoví“, už se vehementně odehrává prostřednictvím mnohočetných ptačích „tlup“, jež lesík hlasitě ovládají coby své výsostné území. Třebaže bydlím na vsi, už dlouho jsem neviděl zajíce, a tady hned tři! Mám-li dát do placu vzpomínku sedmnáctiletého honce, ležívalo pěkně vyrovnaných zajíčků na závěrečném výřadu i šedesát – a to se jich za bukem nepřesným myslivcům vysmívala jistě stovka takových, kteří měli rychlé běhy a myslivcům frnkli. Takže tahle nesvatá trojice mně dnes po hubených letech, kdy člověk pohledem o lesní zvěř málem ani nezavádil, připadá jako zázrak.

A hele – támhle se pasou srnky. Bohužel na řepce a ta u nich nezřídka vyvolá těžké průjmy, poruchy nervového systému, nemoci plic a jater, částečné i úplné oslepnutí, v krajním případě... (raději nedomýšlet). Zemědělci však myslí ekonomicky, přeloženo do sobeckého jazyka: myslí na vlastní kapsu, poněvadž za řepku holt obdrží pěkné peníze!

CO JE VLASTNĚ VIA NOVA

Poutní cesty jsou dnes znovu objevovány a stejné je to s evropskou poutní cestou Via Nova. V Čechách je to Svatá Hora u Příbrami, tato poutní trasa přináší příležitost k duchovnímu i turistickému prožitku pro nás i sousedy z okolních zemí.

Poutnictví – staletá tradice pěšího putování k náboženským a duchovním místům – nabízí s poutní cestou Via Nova nový rozměr. Upřednostňuje vlastní smysl putování pod heslem „Už sama cesta je cíl“. Jde o chůzi samotnou, o uvědomění si cesty ze spirituálního hlediska, o hledání sama sebe a poznání podstaty našeho bytí.

Ne – jezírko na kraji zámeckého parku opravdu ještě není Rusalčino...

Hlubavé krajině z Příbrami do Vysoké dominuje bohutínský kostelík

Tak takovéhle vysvětlení vyhovuje mému svobodnému, konvencemi ani náboženstvím nespoutanému naturelu, neboť já se svým duchovnem nakládám velmi obezřetně a po svém. A protože chodím až fanaticky rád, každý cílený výlet je pro mne malou či větší poutí za objektem mého zájmu i za sebou samým. A to vše bez závodění, bez rekordů a hlavně – vyjma mých přátel – bez jakékoli organizované skupiny!

V zadumání, jak je báječné, když si samojedinec poutník diriguje směr i rytmus chůze, přijdu k několika řadám jednopatrových domů, jež patří k Vysoké Peci.

A jak ke svému názvu obec přišla?

Není to těžké uhodnout

V Čechách byla už v 9. a 10. století tak rozšířena výroba železných předmětů, že se z Čech vyvážely srpy a kosy do Německa, kde se železné nářadí vyrobené v Čechách vyměňovalo za sůl. V roce 1702–1703 založila Příbram u Bohutína vysokou pec, podle níž obec dostala jméno. Aby vody z lesů neodtékaly nezužitkovány, byl založen Vysokopecký rybník „Pecovák“. Pod hrází rybníka pak postavili vysokou pec a později vedle cvokárnu. Tou se však nemyslí obecně užívaný pojem pro ústav pro choromyslné, nýbrž někdejší výrobní hřebík.

A co říkají staré listy o někdejší vysoké peci? „Dosud pod drnem je znáti množství strusky z dob bývalého tažení. Místu tomu se říká Na struskách. Příbramští tam tavili železnou rudu a ve 3 hamrech železo kujnili.“

Motýl gentleman

Na kraji silnice do Tisové mě modré značení naviguje k lesu – Vysoká je odtud už jen čtyři a půl kilometru. A je to tu na střídačku – lesík – palouček – pole – a zase lesík. A v lesíku pozor (!), rozlámané větve mohly zrovna patřit poraženému kmenu, na němž byla namalovaná značka, tak aby pocestný zbytečně „nekufroval“.

A tohle není Rusalka, ale kamenná nymfa opalující se na balvanu

Na dalším okraji černého lesa hovoří rozcestník o tom, že jsem se ocitl v místě zvaném Nad Bohutínem-rozcestí. Neřekl bych, že stojím v nadmořské výšce 593 metrů... Dám se doleva a Vysoká-zámek se mi přiblížila na vzdálenost tři „kilásků“.

Mezi řídkými stromy vpravo probleskuje ztepilá věž bílého bohutínského kostela. V tom kolem mne svižně poletuje spíš letní než jarní posel – motýl žlutásek. Jako správný gentleman navštíví každou kytičku. Je mně úplně fuk, jestli je to žlutásek čičorečkový, čilimníkový či snad řešetlákový – důležité je, že ještě umocní dobrou

náladu, a to i tam, kde už od rána panuje, tedy v přírodě, kterou tak zanedbáváme svou nepřítomností, svým hraním si na domácím písečku...

A že stroj paní Přírody, poctivě naolejovaný funglnovým jarem náramně funguje, o tom by mohly vyprávět včely-dělnice, které zcela ovládly jívu a její žlutavé kočičky, jež je náramně přitahují. Vždyť je to jejich první pastva po zimě, kdy chuděry neměly co do úlu přinést.

Hrabě Václav Robert Kounic dal postavit líbezný novorenesanční zámček, který si Antonín Dvořák tolik zamiloval

Významem největší český skladatel v době, kdy začal jezdit do Vysoké

Na Brdech, aby nefoukalo?

Navzdory tomu, že je všude po hubené zimě nesmírné sucho, tady jsou najednou škarpy plné i půlmetrové vody... Nicméně po půlkilometru musím sám sebe vyvést z omylu, protože škarpa není škarpa. Zchátralá tabulka na smrku, která tu přechkala nájezdy vandalů, co ji i v nadlidské výšce nekřesťansky zohýbali, hlásá, že: Na počátku 19. století byla zbudována tato 17,5 km dlouhá povrchová stoka, která s nepatrným spádem přiváděla vodu z Pílského rybníka pro potřebu příbramských dolů. Technická památka převážně zničená. Tečka. Kdo ji zničil a proč koryto stoky už není vystláno pořádnými kameny, které se možná hodily na podezdívku leckterých domů v okolí, to nám sotvakdo poví. Snad ani ty kameny, co nejspíš nemají DNA, abychom je mohli odhalit, jenom svou paměť, a ta je zakletá v prach, v němž se jednou obrátí.

A je tu silnice spojující Bohutín s Vysokou u Příbramě, a já si pro snímek bohutínského farního kostela sv. Maří Magdaleny musím sejít z kopce na samotný okraj vsi. Zčerstva tu fouká, vždyť jsem v bezprostřední blízkosti Brd, které člověka nijak nešetří.

Vrátím se tedy zpátky na modrou, která nějakou chvíli kopíruje silnici, než se mnou značka doslova smýkne doprava do lesa. Ticho mi jde vstříc, a já mu to taky nekážím... Takhle se po čtvrt hodině společně dostaneme k otevřené brance v plotě, když ticho zanechám v lese, neboť až sem z blízkého záměčku doléhají okouzující tóny, které nám jako svůj odkaz zanechal génius české hudby, profesor Antonín Dvořák.

ANTONÍN LEOPOLD DVOŘÁK

(8. září 1841 – 1. května 1904)

Jeden z nejvýznamnějších hudebních génů všech dob, světově nejproslulejší a nejhranější český skladatel. Proslavil se svými symfoniemi a velkými vokálně-instrumentálními skladbami, neméně však i komorní hudbou a operami. Můžeme být hrdi, že 21.

července 1969 z magnetonové pásky jako jediná na Měsíci zazněla Dvořákova **Novosvětská symfonie** během přistání **Apolla 11**, s níž na povrch planety sestoupil americký astronaut Neil Armstrong.

Po mistrovi je pojmenován kráter Dvořák na planetě Merkur a stejné jméno nese i planeta 2055.

Vila Rusalka dnes
Foto: archiv

Dvořákovi Vysoká učarovala

Ještě před tím, než se podívám na místní ukazatele, mě v zámeckém parku zmýlí jezírko s nymfou, které omylem pokládám za Rusalčino. Vždyť je tu její plastika, myslím si. Jenže vlastní Rusalčino jezírko je jinde. Ale nepředbíhejme.

První písemná zmínka o Vysoké sice pochází z roku 1367, jenže pro nás je veledůležité datum 1877, když se vdávala starší sestra Dvořákovy manželky, významná pražská herečka Josefína Čermáková a český skladatel jí byl za svědka. Brala si hraběte JUDr. Václava Roberta Kounice a ten jí v lese u Vysoké jako svatební dar nechal postavit onen líbezný novorenesanční zámek. Sličné sídlo obklopuje obora, kterou už jsme nazvali parkem, a sice anglickým – o rozloze osmi hektarů. Kounicovi zámek využívali coby letní sídlo, ale Antonín Dvořák, který si místo zamiloval tak, že k nim často jezdil

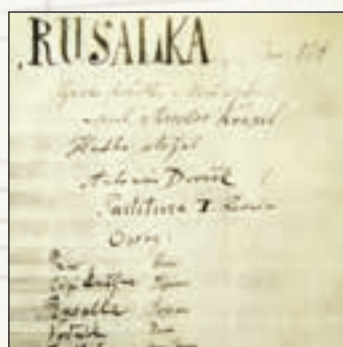
Skromně bohatnoucí mladý Antonín si nedaleko mohl pořídit bývalý špejchar, který nechal opravit, pojmenoval ho vila Rusalka a nechal se před ní vyfotit coby pantáta Dvořák...

Foto: archiv

Rusálčino jezírko těsně po tom, co jeho hlavní protagonistka odplula za tatíčkem Vodníkem do hlubin...

TITUL A RUSALČINA ÁRIE

na návštěvu, tady nikdy nepřespával. Nepotřeboval to. Vyrůstající zájem o českého hudebního „talenta“ doma i v Evropě zvýšil jeho honoráře, takže si ve Vysoké mohl pořídit pěkný pozemek se starším stavením. Bývalý špejchar upravil na pohodlný obytný dům, ze zanedbaného pozemku jako mávnutím čarovného proutku vykouzil nádhernou zahradu.

V prvním patře si zřídil pracovnu s pianinem, stylovým psacím stolem a pěkným výhledem do krajiny. Usedlost nazval – jak jinak – „vila Rusalka“ a komponoval tu od května do října. Často navštěvoval své příbuzné v zámečku, rád zahradničil, choval holuby a chodil na dlouhé procházky, nezřídka končící v hospodě U Fenců, kde si coby vážený štamgast pochutnával na dobrém pivečku...

Dobový plakát na operu, která vznikala mezi dubnem a listopadem 1900. Jak můžeme číst – ani ne půl roku na to už měla svou premiéru!

Hudba položená na oltář inspirace

Roku 1895 Kounicovi zámek prodali židovské rodině, která se zabývala těžbou dřeva. Naštěstí už od roku 1963

původní aristokratické stavení slouží veřejnosti jako Památník Antonína Dvořáka. Z kraje 90. let minulého století byl objekt rekonstruován a interiér restaurován. V přízemí i v patře procházím expozicí věnovanou životu a dílu našeho vpravdě národního umělce, který však daleko přesáhl zdejší hudební hranice, aby dobyl Evropu i svět! Dozvídám se, že počínaje kvartetní větou F dur z října 1881 až po závěr opery Armida z července 1903 ve Vysoké u Příbramě (Příbramě – v místě i v okolních obcích se používá tato psaná forma) započal či dokončil přes třicet nových děl a řadu dřívějších skladeb upravil a přepracoval. Zasněžení muzikanti vědí, nezasněžení valí oči, že tu vznikly opery Dimitrij, Jakobín, Čert a Káča či Rusalka, oratorium Svatá Ludmila, kantáty Svatební košile, Requiem, symfonie č. 7. D mol a č. 8 G dur, druhá řada Slovanských tanců, přede hry Domov můj, V přírodě a Karneval, Humoreska, symfonická báseň Vodník a mnohé další...

Našel jsem tu dobové partitury, plakáty, gramodesky Dvořákových děl či scénografické makety a Rusalčinu síň s kostýmy hlavních postav, a nahlédl i do expozice manželů Kounicových, „pánů“ na záměčku. V Kounicově síni je původní strop, krb a koberec, jenže o dost zajímavější je ukázka z korespondence mezi básníkem Sládkem a romanopisem Jiráskem.

Dvořák – „podvodník“

Pro ctitele senzací a kuriozit je v záměčku k vidění pořádná lahůdky! Jak je známo, mladý Antonín se na výslovné přání svých rodičů měl stát řezníkem... Tuhle radost jim neudělal, i udělal. Vyrobil si falzifikát výučního listu, kterému uvěřili. Jenomže po padesáti letech pochybovače zarazilo, že je tovaryšovo křestní jméno napsáno v tehdy ne-

Antonín Dvořák
na vrcholu tvůrčích sil

Záměcké muzeum zprostředkuje bezprostřední setkání s duchem hudebního génia

Ve vysokém muzeu A. Dvořáka se potkáte s hlavními postavami pohádkové opery v bezmála autentické formě

užívané latinské formě Antonius, a pak hlavně to, že tři z pěti podepsaných mistrů byli tesaři nebo truhláři a zbylí dva se na seznamu vůbec nenašli.

Když pak Dvořákův otec František dostával od svého syna dopisy z Londýna, nebo z New Yorku, jistě nelitoval, že se syn nezabývá pajšlem nebo ledvinkami...

„Měsíčku na nebi hlubokém...“

Třešnička na dortu v podobě Rusalčina jezírka na mne číhá po pár minutách v lese za záměčkem. Dojemné vodní místo s ostrůvkem, na němž rostou břízy, má pro citlivého poutníka sentimentální rozměr – nadto uprostřed vypočítavého světa, který nás obklopuje – připsaný nenaplněné touze po romantice.

CIBULE

aneb VĚČNÝ EVERGREEN

Ozimá cibule, kterou jsme vysázeli už v září či v říjnu, se má teď na jaře čile k světu

Je stará, prastará jako lidstvo samo. Znali ji, jak se můžeme dočíst na hliněných tabulkách, už Sumerové před 4000 až 2000 lety před naším letopočtem – jedna z nejstarších civilizací obývajících oblast mezi populárními řekami Eufratem a Tigrisem, tedy mezi Bagdádem a Perským zálivem. Svůj původ však našla někde poblíž Indie. Píše se o ní v Bibli, na staroegyptských papyrech i v knihách sepsaných učenci starověké Číny. Přes Dálný Východ pak putovala do Evropy. Světové rozšíření téhle zeleniny tkví v její nenáročnosti i pohodlném pěstování – navíc sušená vydrží řadu měsíců.

Zdeněk Lebl

Foto: **Bohumila Kubátová a archiv**

Tolik si ji lidé vážili, že ve středověku reprezentovala vážený svatební dar zdraví a síly, ale fungovala rovněž jako platidlo. A když došlo k největší události minulého tisíciletí – objevení Ameriky – Evropané si ceněnou cibuli s Indiány vyměnili za brambory.

Coby pokrm ji lidé patrně začali uznávat snad až někdy v 1. století př. n. l., vycházíme-li z historických římských zápisů jistého Apicia, autora jedné z nejstarších dochovaných kuchařských knih. Vedle koření cibuli Římané používali i jako léčivo a pro zvýšení výkonnosti. Také proto fungovala coby doping gladiátorů, kteří svými svaly mezi životem a smrtí bavili místní obyvatelstvo...

VITAMINU MÁ NA ROZDÁVÁNÍ:

„céčko“, „déčko“, „éčko“, thiamin (B 1), riboflavin (B 2), niacin (B 3), B 6, B 12, ale třeba i karoten.

Využijme je tedy například pro tenhle netradiční pokrm:

PLNĚNÉ CIBULE (pro 4 osoby)

Oloupeme 4 velké cibule nebo 12 větších šalotek, do hrnce nalijeme trochu vody, nasypeme po špetce cukru a soli a povaříme. Když cibule zesklovatí, vyjmeme jejich vnitřky a jemně je nasekáme. Promícháme s 200 až 250 g mletého masa, podle zvyku ochutíme pepřem a solí a hmotou naplníme vnější obal cibulí. Asi 10 minut povaříme ve vývaru nebo stejnou dobu necháme v předeřtáté troubě při 200 °C. Před servírováním posypeme jemně nasekanou petrželkou.

CIBULE KUCHYŇSKÁ (Allium cepa)

Průvodce lidovými názvy ji pojmenovává elixírem intelektuálů, v Číně ji pokřtili coby klenot mezi zeleninou, jako velkou perlu si ji vážili vzpomnutí staří Římané. Dodnes planě roste v Afghánistánu, Íránu, Turkmenistánu.

Má několik „sester“: **cibuli perlovku** (s hnízdy drobných bílých cibulek), **šalotku** (množilkou) tvořenou stroužky, **cibuli zimní** pěstovanou pro nať či **cibuli zimní živorodou** – poschodovou, která netvoří květy ani semena, ale pacibulky, jež rostou v patrech nad sebou.

JAK NEPLAKAT PŘI KRÁJENÍ CIBULE?

Tak tedy – proč se nám brečet vůbec chce? Holt při krájení dochází k chemické reakci, při které vzniká jakási *sulfonová kyselina ((RSOH)*. Ta se zase přeměňuje na dráždivý plyn *syn-propanthial-S-oxid (CH₃CH₂CHSO)*, no a ten hajzlík přepadne naši rohovku a začne tepat slzné žlázy. A je vymalováno, vlastně vybrečeno.

A kterak se tomu vyhnout?

Při krájení zavřeme oči

Pokud chceme trénovat transfúzi krve, pak je to ideální počinek.

Vezmeme si opravdu ostrý nůž

Tupý nám totiž z cibule sžídí, takže krájení trvá delší dobu, po kterou jsme tím dráždivým plynem kontaminováni. Ale stejně bacha!

Brýle sice pomůžou,

ale jen potápěčské, vhodné rovněž jako komické kuchyňské číslo.

Necháme tuhle prácičku na někom jiném v domácnosti

Cibule nám zkrátka poskytuje řadu nápadů na její využití. S ohledem na sverpé chování letošního předjaří i jara: v pondělí Sahara – ve středu Antarktida, při které se dočista zastavil rostlinek růst, věru se nestane nic, když jí pár řádků zasadíme ještě teď. I kdybychom už nedocílili bulvičky jako tenisáky, pak si jistě smlsíme na zelených cibulových listech, které každému zeleninovému salátu dodají lahodně-štiplavé chuti.

Jestliže třeba takovým sádlem nestrašíme rodinu jakožto nástrojem satanovým, potom čerstvý chleba jím namazaný a posypaný nadrobno nakrájenou lahůdkovou cibulkou je z rodu krmě pohádkové, a tedy bezkonkurenční.

VČELY MAJÍ SMŮLU

Dlouhá léta jsem říkával: „Když sem byl malej, včela mi dala takový pigáro, že mně voteklo voko, který mi maminka třela cibulí, ale stejně jsem na něj do druhého dne neviděl.“ To proto, že jsem byl v dětství na hmyzí bodnutí alergický. Dnes – když nedopatřením obdržím žihadlo, sám si na ranku přiložím rozkrojenou cibuli a skoro všechna nepříjemná bolest je pryč!

BRADAVICE JAKBYSMET

Kamarád Pepík – to už jsem byl starší – měl zase na ruce snad sedum bradavic... Jakási babka (a že tehdy každá třetí bývala tak trochu kořenářka) mu

Pro lahůdkovou cibulku – žlutou nebo červenou – si opatříme trochu sazečky a klidně teď v červnu ji zapícháme 5 cm hluboko do země. Dva, tři řádky nám bohatě postačí! A pozor: NEZAHRAVAT!!!

poradila, aby pár plátků cibule posypal solí, převázal je leukoplasty a dvě, tři hodinky si dal „oraz“. Týden to takhle prakticoval a ejhle! – bradavice odpadly jak jeho brácha při maturitě z češtiny...

Upřímně: kolikrát za rok jdeme do divadla, abychom se museli hlídat, že je nám cibule cítit z úst? A když už jsme zrovínka měli buřty s cibulí – je tu snadná pomoc: vypijeme sklenici mléka a pach zmizí. Teda pokud se na základě takové kombinace nepříhodí něco horšího... Ale to mléko od cibulového oděru fakt pomáhá!

ALE TOHLE JE BÁJEČNÝ „FÓR“

Komu z nás se aspoň jednou nestalo, že si – jak se lidově říká – zadřel třísku? Myslím, že nejsme takové fajnovky, že bychom na výlet či vůbec do přírody s sebou brali pinzetu (leda tak na klíště). Jenže menší cibulku v rámci svačiny – proč ne? Věřili byste, že kousíček stačí přiložit na „třískové“ místočko, přiložit kus papírového kapesníku a tím, co máme s sebou, převázat. V krabičce poslední záchrany se nit nebo provázek přece nejde, že? A pak? Hodinu pozorovat ptáky, rozmotat a hele – zmáčkne kůži a milá tříska je venku.

ZKOUŠEL TO NĚKDO Z VÁS?

My doma jen jednou, totiž při viróze, a sice nacpat si pár plátků na chodidla, navlíct ponožky a zalehnout na celou noc. Jó – pomohlo to, ale smrad to byl hrozný. Navíc ten puch ovládl i deku a vlastně celou postel. Nachlazeným novomanželům by to rozhodně rozhodilo svatební noc...

Pár takových cibulek je na chleba se sádlem pro celou rodinu...

VYMAZLENÉ TĚSTÍČKO

I my – příčinliví kuchyňští amatéři víme, že obalovací těstíčko vykoulíme z mouky smíchané s práškem do pečiva, soli, minerálky nebo sody, a promícháme. Bílek si samostatně vyšleháme, ale ne úplně dotuha. Sníh lehce vmícháme do těstíčka. Ale jde to i bez sody a bez bílku.

Zdeněk Lebl

Foto: autor

Do těstíčka obecně se dají zabalit různé kousky masa, taky uzeniny, sýry, zelenina i některé druhy ovoce. Díky tomu máme na talíři zlatavé pokrmy, jako jsou třeba cibulové kroužky, kuřecí nudličky, kosmatice z květů černého bezu...

Základní těstíčka můžou být podle přidaných ingrediencí velmi různorodá: sýrová, bramborová, pивní, sezamová, hořčičná, česneková...

Těstíčko zkrátka pokrm pokaždé něčím oživí, přidá mu na chuti – tím je pro stolovníka určitým překvapením! A on si říká – co se to v tom pikantním křupavém, sladkém nebo třeba kořeněném obalu vlastně skrývá?

Takže my si dnes připravíme vymazlené „něco“ a s jeho pomocí vyrobíme

ŠUNKOVÝ ŘÍZEK V JABLEČNÉM TĚSTÍČKU.

Nachystáme si následující suroviny: 4 silnější plátky či zkrátka kousky šunky, 2 vejce, 4 polévkové lžíce hladké mouky, 1 dl mléka, 1 jablko, 4 čerstvé žampiony (nebo jakékoli naložené houby), hrst mandlí a rozinek, sůl, pepř, olej na smažení.

Postup je úplně jednoduchý: Z mouky, vajec a mléka vyšleháme hustší hmotu, do níž vmícháme drcené nebo

pokrájené mandle, přidáme rozinky a nasekané houby, nakonec vše osolíme a opepříme.

Plátky šunky v ní obalíme po obou stranách a smažíme dozlatova na rozpáleném oleji.

Nám jídlo pokaždé moc a moc chutná s bramborovou kaší a zeleninovou oblohou.

Mimochodem – když nám jeden obalený „exemplář“ náhodou zůstane, klidně ho nakrájíme na šikmé pruhy a ve chvíli máme originální malé pohoštění pro nenačekanou návštěvu...

V „jahodové“ sklenici nejsou jahody, ale naložené houby z podzimní úrody...

Plátky šunky obalíme těstíčkem

Venku na jarním sluníčku oběd vynikne zvlášť. Nám jídlo pokaždé moc a moc chutná s bramborovou kaší a zeleninovou oblohou. Mimochodem – když nám jeden obalený „exemplář“ náhodou zůstane, klidně ho nakrájíme na šikmé pruhy a ve chvíli máme originální malé pohoštění pro nenadálou návštěvu...

U NÁS JSME SI DOPŘÁLI BONUS NA ZÁVĚR

Podle dobrot, které jsme použili, je dnešní pokrm krapet slavnostnější – takový sobotně-nedělní. A tak se nedivme, že na stole netrpělivě čekaly na nakrojení i malé třené bábovky. Jestli někdo z nás vydržel nechat si svůj díl na odpolední svačinu, ovšem neprozradíme... Jarních jednadvacet stupňů nad nulou způsobilo, že jsme si nachystali venkovní sezení. Po skončené zimě je takové stolování nevýslovné blaho!

Vydrží bábovky v „neporušeném“ stavu až do svačiny?

Přijede vlak na konečnou zastávku a všichni cestující vystoupí až na jednu paní. Strojvedoucí pro jistotu řekne: „Konečná, vystupovat!“ ... (viz tajenku)!				 UMĚLECKÝ TANEC	ČESKÉ MĚSTO	SPZ TEPLIC	ŘÍMSKÁ DVOJKA	SKICOVATI	POMŮCKA: BELL, GÁL OMA, PAKO UCHAZEČ ZVÝŠENÝ TÓN	JMÉNO PROZAÍKA STAŠKA	CIZÍ ZKRATKA PRO TOTÉŽ	ZKRATKA EVROPSKÉ UNIE	2. DÍL TAJENKY	NEDOVOLANÁ POMŮCKA ŽÁKA
 PRCHAT	1. DÍL TAJENKY	DRUH MASA EVROPAN	ASPIRANTSKÁ PRŮPRAVA OPEŘENEC					TIHLE LIST V ATLASU				INICIÁLY ZPĚVÁKA HAVELKY ČLÁNKY		
ZISK						HMOTA PŘÍSTAVNÍ HRAZE					SVOJE DRUH BÁSNICTVÍ			
NEJHNOUT					ŠACHOVÁ PORÁŽKA OHROŽENÝ PTÁK				REKLAMNÍ TISKOVINA VELKÁ RYBA					
SLOVENSKY „JINAK“				PSANÍ CIZOPASNÉ HOUBY						CESTOVNÍ DOKLAD OBOJŽIVELNÍK				ECRU
SEDLINA			HORNINA OBYČEJ					VZDĚLÁVAT SE DRUŽINA						
SNAD		PLAT OSAHÁNÍ					SLAVNOSTNÍ ODĚV VÝZVY							
SOUSTAVA POZNATKŮ						ZNAČKA KOUPELOVÉ PĚNY POBLUŽ						POLNÍ MÍRA PODNEBÍ		
 NĚMECKY „BABIČKA“ RÁF				HROMADA (nářečně) ODŘÍKAVÝ ČLOVĚK						V JAKÝ ČAS DOMÁCKY ELIŠKA				
OHYZDA					DRUH PLASTU SLOVENSKY „VEN“				SLONÍ ZUB MĚSTO NA FLORIDĚ				3. DÍL TAJENKY	ČESKÝ LEZEC
OSA PTAČÍHO PERA			SEZVAT PŘÍBUZNÝ							ZNAČKA CUKROVI-NEK TEMNOTA				
ZNAČKA RADIA		ÚJMY CITO-SLOVCE PODIVU						VELITEL KOZÁKŮ SOUMAR						
PŘEKVAPENÁ							ŘÍMSKÝCH 3000 OZNÁMENÍ (zastarale)			ANGLICKY „A“ MORDA				
ČASTO ČIST					ZBAVOVAT SLUPKY NÁSILNÍ-KOVO							SLOVENSKY „IR“ KTERÉ (slovensky)		
 BALKÁNSKÉ ÚZEMÍ HOCH (nářečně) NEZNÁMÝ AUTOR						KRUTOSTI INICIÁLY ZPĚVÁCKY BITTOVÉ				PRYSKYŘICE POZPÁTKU				
MŘÍŽOVÉ DVEŘE				PROVINĚNÍ SKOTSKÝ VYNÁLEZCE					LAMA ALPAKA SLOVENSKY „DOVNITŘ“					OBYVATEL SVĚTADILU
TAMTO			PROTIVNÁ STAŘENA UHELNÝ PRACH					HLAVNÍ OBOR RÁJ						
VZOREC OXIDU SIRNATÉHO		PALAŠ SPZ KUTNÉ HORY				JÍDELNA STUDENTŮ SLOVENSKÝ POLITIK						NÁZEV SYKAVKY KOLOS		
ZNALEČ NADORŮ						UMĚLECKÉ DVOJICE ZNAČKA TITANU				ZRAK ZNAČKA RHODIA				
4. DÍL TAJENKY									KLEPNA ZÍSKAT HRANÍM					
ARABSKÉ MUŽSKÉ JMÉNO				DOMÁCKY OLDŘICH										

Tajenka: Žena se ohradí: Pro vás snad paní Konečná, vy hlučíte

„Maminka mě má hodně ráda,“ chlubí se malý Filípek. „A jak to víš?“ ptá se kamarád. ... (viz tajenku).					HOLÁ LEBKA	CHYTAT	TAMTA	ZKRATKA URANOVÝCH DOLŮ	NÁPOJE		NÁTĚROVÉ HMOTY	ŘECKÉ PÍSMENO	ZDE	VOJSKO	VYHYNULÝ KŮN
				PILÍŘ						VZNÁŠET SE					
				UCHÁZENÍ SE						SKLADY					
				SKVRNA NA KŮŽI											
	OBDRŽET	2. DÍL TAJENKY	AMERICKÁ ŽABA STŘELECKÝ CÍL					TÝK					INICIÁLY RAVELA		
								1. DÍL TAJENKY					OBYVATEL ČAČAŠKA		
PRÁZDNÝ PROSTOR V TĚLESE							RADY					VELKÝ PTÁK			
							LÉTA					OBŘADNÍ PŘEDPIS			
OPAL					LUČNÍ POROST						NEROSTNÁ SUROVINA				
					BRUSNÉ NÁSTROJE						OZDOBA				
KOŽNÍ NEMOC						MUŽSKÉ JMÉNO				POHOVKA					
						VYSOKÉ KARTY				DRUH MAKAKA					
BIDLO				JÁŘKU (slovensky)					CÍL					3. DÍL TAJENKY	VÝKLENEK
				DOMÁCKY HELENA					ŽIDOVSKÝ DUCHOVNÍ						
ZNAČKA AMERICA			DOMÁCÍ PTÁCI					EVROPAN							
			MĚSÍC					TŘÍŠTIT							
PROSTOROVÉ ÚTVARY							NEJVĚTŠÍ AFRICKÉ MĚSTO						ZNAČKA LITHIA		
							TÚJE						NĚMECKÉ MĚSTO		
	NICKY					ZABRÁNÍ						ČESKÝ HEREC			
	TLAČENICE					PODNOŽNÍK						SETRVÁVAT			
TRHAVÁ STŘELA					NEVLASTNIT						VE SVÉM BYTĚ				
					KŘÍČET						OPĚRENEC				
DOMÁCKY ELIŠKA				VELKÝ JEŠTĚR						ZCELA					BOJOVÉ VOZIDLO
				OTÁZKA						VYŘAZENÉ SPISY					
POPĚVEK			DOPLNIT						PŘIPRAVOVAT O HLAVU						
			DŮSTOJNICKÝ ČEKATEL						PAPOUŠEK						
TŘEBAŽE								LISTNATÝ STROM					TUMÁŠ		
								ANEKDOTA					DĚLKOVÁ MÍRA		
	ASIAT						ZNIČENÁ LOĎ					ZNAČKA MINIMA			
	JELENÍ MLÁDATA						DŽEZOVÝ ZPĚV	V				SVAZEK OBILÍ			
HÁZET VIDLEMI						HVĚZDA		T			ČESKÝ HEREC				
						ČÁST ELEKTROMOTORU					HLINÍKOVÁ FÓLIE				
PĚSTEBNÍ OŘEZÁNÍ					LYŽE			I	NĚMECKÝ „TETA“						NABITÁ ČÁSTICE
					PRIMÁTI				ZNAČKA KYSELKY						
BÝVALÉ LITEVSKÉ PLATIDLO				SVAZKY KLESTÍ				P		BRITŠTÍ ŠLECHTICI					
				OCHRANA ZBOŽÍ						SLOVENSKÝ „RÁNA“					
INICIÁLY HERCE KAISERA			HLAVA KLÁŠTERA					VELKÝ PTÁK					JO		
			DOMÁCKY OLGA					SEVERSKÝ PAROHÁČ					CITO-SLOVCE HOUPÁNÍ		
VYTVOŘIT (nářečně)							ZNAČKA AUT					ŠTVANICE			
							PŘEDLOŽKA					DOVNITŘ			
ZIMNÍ DOPLNĚK NA KRK						SMYČKA			NAFOUK-NOUT						
JIHO-EVROPAN						OPAK LÍCE			HAJDY!						POMŮČKA: LIT, REKU SKET TANTE

Tajenka: Tátu už vyměnila čtyřlístek, ale mě ani jednou!

To není nadsázka, natož výmysl. Její odstranění je tak trochu věda a potřebuje odbornou radu. Přitom platí, že univerzální řešení neexistuje. Ale porazit tohoto zákeřného škůdce můžeme, i když to někdy dá fušku. Avšak platí přímá úměra – čím zateplenější, utemovaný dům máme, sebevytopenější tím nejmodernějším způsobem, čím utěsněnější máme okna – tím nepříznivější mikroklima si dobrovolně vytváříme, vhodné pro vznik a šíření závažných nemocí budovy, kterou obýváme. A právě plíseň je jejich nekorunovaná královna...

ZDENĚK LEBL

Foto: autor

Začneme od začátku, tedy v době, kdy plíseň ještě nevystrčila své odporné šedavé až černé růžky – na nové omítce. Použijeme-li k malbě vápno, můžeme si být jisti, že se jí zaplatpámbu nedočkáme!

Nejlepší je vápno technické, které snese několik vrstev, neotírá se, je sněhobílé a vypadá stejně jako kvalitní malba.

Po přemalování barvou **klihovou** nebo **disperzní** se plísně mohou snadno objevit nad okny a v rozích, zpravidla pak v chladnějších místnostech a v koupelně. To často záleží na klimatických podmínkách venku i uvnitř, ale i na typu stavby.

Proč vlastně tahle nedobrota vzniká?

Je-li venku teplo, neděje se nic. Klesne-li však teplota a dům má pro to předpoklady, zkondenzuje se vlhkost na vnitřním zdivu – a plíseň je na světě.

Použitím termoizolačního nátěru se zvýší povrchová teplota zdiva a ke kondenzaci už nedojde. Vhodný typ přípravku nám vždy doporučí odborník, nespolehejme se na „dobráky odvedle“! Každý dům je jiný a záleží na řadě faktorů.

Jindy nás mohou potrápit vlhké mapy a následná plíseň u podlahy rodinných domů nebo chat. Je to neklamná známka prosakující povrchové vody.

Bohatě stačí – a nejčastěji to bývá po zimě – nevšímat si prostoru kolem plastových oken v koupelně a v rozích se nám neusídí jen plíseň, ale i nevítaný hosté z pavoučí říše... Jenže docela dobře se to může stát po naší dovolené v jakékoliv nevětrané místnosti, protože dokonalé utěsnění přirozenou vlhkost v domě ven zkrátka nepustí.

POZOR: Nezaměňujme ji se vzlínající spodní vodou, která s sebou přináší agresivní minerální soli! Projevuje se povrchovým sanytrem obvykle z obou stran zdiva, a je spíše nemocí starých domů, což ovšem nemusí být po každé. Malba je pak velmi náchylná na vznik plísně.

Léčba není jednoduchá

Můžeme se ptát: **A kde jsou moderní protiplísňové nátěry?** Samozřejmě existují a je jich na našem trhu dost. **Ale většina z nich má jen krátkodobý účinek.** Nezáleží totiž ani na ceně, ani na věhlasném výrobci, ale na složení výrobku. A zase potřebujeme odborníka, aby nám poradil!

A co „mapy“ u země?

Tady speciální nátěr sice plíseň zneškodní, **ale mapy zůstanou.** Termoizolační nátěr tento problém odstraní až do 15 litrů vody na 100 kg omítky. Z toho vyplývá, že vzájemná kombinace nátěrů účinnost zvyšuje.

Vážít si tepla!

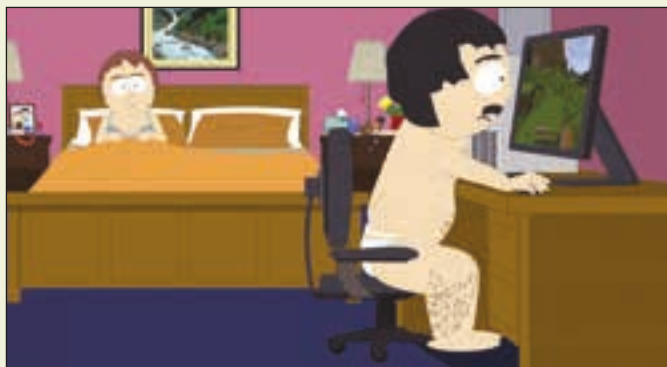
Jsme-li náchylní tak, že si své teplíčko chováme jako v bavlne, aniž bychom do domu pouštěli nejen čerstvý vzduch k vlastnímu dýchání, ale i k dýchání stěn, ve kterých přebýváme, pak si zaděláváme na potíže, co nejdou svest na to, že „v baráku má být komfortní teplota a basta!“. To plíseň napoví, že něco není v pořádku. A není snad zvláštní, že naši předkové měli s vlhkostí v domě daleko méně starostí než my? Nebyli jen otužilejší – byli rozumnější.

Možná, že už nás vlivem neutěšených událostí, které mají šanci změnit směr našeho uvažování, příští podzim prověří, jak s teplem zacházet, aby nám sloužilo, abychom si ho vážili.

Ilustrace: archiv

KKD ČILI KAŽDÁ KORUNA DOBRÁ

Taky už jste dostali fakturu za elektřinu, ze které vás málem ranila pepka? Hořekováním nad ustavičným zvyšováním cen si nepomůžeme. Není ale vyloučeno, že někde pořád ještě zbytečně plýtváme. Jsou to zdánlivě maličkosti, ale v souhrnu můžou dosáhnout docela záračející sumu!

- A pochopitelně začneme u počítače, protože to je v dnešní přetechnizované době jeden z největších žroutů proudu. Opravdu musí běžet – pokud dlíme doma – prakticky celý den? A nenecháváme náhodou bez vypnutí kontrolku stand by přes noc? I tohle minisvětýlko nám dokáže za čas vytáhnout z peněženky pár stokorun. To stejné platí i pro televizi.

- Pokud žehlíme prádlo příliš suché nebo naopak mokré, stoupá spotřeba energie až o 40 %. Totéž platí o věcech zmačkaných nešetrným zacházením.

- Když nestojí pračka dokonale rovně, prodlužuje se doba odstředění, což elektroměr pochopitelně zaznamená.
- Plný prachový sáček vysavače snižuje sací výkon, takže ho musíme zesílit, a navíc luxujeme déle. A zase se korunky kutálejí od nás...
- Spotřebu zvyšují rovněž filtrační sítky u pračky, sušičky a myčky.

to i z bezpečnostních důvodů. (zle)

- Proud si berou všechny zásuvky, v nichž je zapojen nějaký přístroj, a přitom nemusí být vůbec v provozu (viz nabíječka na mobilní telefon, od níž jsme mobil odebrali). Ostatně všechny přístroje, které nepoužíváme příliš často, ze zásuvky vyjmeme. Není to trapné šetřilkovství – děláme

TĚŽKOU SKŘÍŇÍ POHNE MALÝ TENISÁK

Přemístit těžký kus nábytku z místa na místo, třeba při malování, není žádná legrace, zvláště když nemáme k dispozici stěhovací lišty nebo aspoň popruhy. Nezřídka z toho bývá „hexnšus“, popřípadě rýhy na podlaze.

Tradičně se v takových případech používají podsunuté koberečky nebo hadry. Jde to však kupodivu ještě lehčím způsobem. Jako vždy jsou geniální nápady jednoduché – jen na ně přijít...

Mého známého potkala náhoda, při níž si absolutně ověřil, že pes je báječným přítelem člověka.

Ferda si zasloužil buřta

Při jednom nadzvednutí skříně, při kterém dostali se synem pěkně zabrat, se pod nábytek zakutálel tenisový míček, s nímž si hrál jejich huňatý Ferda. Když skříně pustili – ejhle – dalo se s ní pohodlně a lehce hýbat. Nečekaný objev mladý ještě vylepšil tím, že z psího pelíšku přinesl víc balonků a užitečný nápad byl na světě! Takže, přátelé – almary občas přece přemísťuje každý z nás...

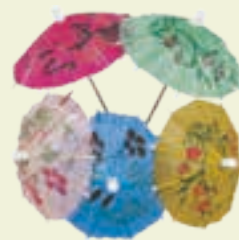
(red)

KOUZLENÍ SE ZMRZLINOU

Tak nám s pořádnou porcí sluníčka nastaly právě zmrzlinové žně!

Při troše fantazie se u nás na zahradě nebo v přístěnku pohoštění může stát fajnovým zážitkem...

- Pokud kupujeme větší balení mražené pochoutky, pořídíme si nerezové dávkovací kleště, kterými snadno „vyrobíme“ úhledné a stejné kopečky.
- Při slavnostnější příležitosti zapichujeme do pohárů různé ozdoby – líbezná parapíčka, lampionky, střapce, vlnky... Pokud je nekoupíme hotové, lze je snadno vyrobit. Z barevného lepicího papíru vystříháme dvojité různé tvary a přimáčkeme je na zašpičatělé špejle.
- I z nejobyčejnějších polárkových dortů lze vykouzlit pochoutku hodnou italského zmrzlináře. Potřebujeme k tomu jen různé polevy (jsou běžně v prodeji), strouhané ořechy, čokoládu, mandlové lupínky, rozinky v rumu či barevný cukrový máček. Opticky zvětší objem poháru zapíchnutá tenká oplatka, čokoládový kočičí jazyček...
- Někdo si rád „zmrzku“ polije vaječným čajem či griotkou a navrch „naprská“ šlehačku. (něk)

Srba Servis e-shop

Nové nebo ojeté auto snadno a rychle
z pohodlí vašeho domova

Je to jednoduché

1

Vyberte si a objednejte vůz na našem e-shopu

[ESHOP.SRBA.CZ](https://eshop.srba.cz)

2

Po vyřízení platby Vám vůz dovezeme **zdarma** po celé ČR

3

A Vy můžete zvesela jezdit

